

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716209210
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6716209210.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Jany Haluškovovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletého B. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa otca U. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., U. XX a matky P. P. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N., T. Q. XXXX/XX, o návrhu otca na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/271/2016-286 zo dňa 21.01.2019, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II., III., IV., V. **p o t v r d z u j e .**
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VI. **z r u š u j e .**
- III. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd upravil styk otca s mal. dieťaťom na každú tretiu sobotu v mesiaci v čase od 12.00 h. do 19.00 h. s tým, že otec si maloletého v stanovený deň a hodinu pred bytom matky prevezme a v stanovený deň a hodinu ho opäť pred jej bytom vráti (I. výrok), matke uložil povinnosť maloletého na stretnutie s otcom riadne a načas pripraviť (II. výrok), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (III. výrok), konštatoval, že týmto dochádza ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/3/2015-152 zo dňa 25.01.2016 (IV. výrok), o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (V. výrok) a otcovi uložil povinnosť zaplatiť trovy štátu vo výške 40,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Zvolen (VI. výrok).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že okresný súd vychádzal z ustanoví §25 ods. 1, 2, 3, §26, §36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj „ZR“); konštatoval, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/3/2015-152 zo dňa 25.01.2016 bol upravený styk otca s maloletým počas každej prvej stredy v kalendárnom mesiaci v čase od 14.30 h. do 17.30 h. s tým, že otec si maloletého prevezme v škole, ktorú dieťa navštevuje a po ukončení styku ho odovzdá matke v mieste jej bydliska, počas každej tretej soboty v kalendárnom mesiaci v čase od 14.00 h. do 18.00 h., pričom maloletého prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky s tým, že styk sa bude realizovať za prítomnosti starej matky maloletého P. W., nar. XX.XX.XXXX. Týmto rozsudkom okresný súd uložil rodičom povinnosť v prípade, že sa styk nebude môcť z vážnych dôvodov zrealizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr 24 hodín vopred. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.03.2016. Došlo ním ku zmene rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 17C/42/2011-75 zo dňa 31.03.2011, právoplatného 27.04.2011, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na jeho výživu sumou 167,- Eur mesačne a styk nebol upravený. Následne matka podala návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, o ktorom rozhodoval okresný súd v

konaní sp.zn. 5P/54/2014. Konanie bolo vzhľadom na späťvzatie návrhu matkou zastavené (uznesenie č.k. 54/2014-33 zo dňa 20.05.2014).

1.2 V aktuálne prejednávanej veci okresný súd rozhodoval na návrh otca o vydaní neodkladného opatrenia, ktorý uznesením č.k. 5P 271/2016-16 zo dňa 05.08.2016 zamietol; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 31.08.2016.

1.3 S maloletým bol vykonaný pohovor kolíznym opatrovníkom bez prítomnosti matky, s rodinou pracuje aj referát poradensko-psychologických služieb, aj klinická psychologička P.. O. Q..

1.4 Vo veci súd nariadil znalecké dokazovanie P. Q. C., súdnou znalkyňou z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, ktorá konštatovala, že rodičia dlhodobo nie sú schopní konštruktívnej diskusie a kompromisov ohľadom úpravy styku s maloletým. Vzťah medzi nimi je aj v súčasnej dobe narušený, hoci menej konfliktný. V poslednom období na verbálnej rovine obaja majú väčšiu ústretovosť v záujme syna. Maloletý sa nachádza v kritickom vývinovom období dospievania, kedy sa postupne vytvára jeho osobná identita hľadaním seba samého a prejavovaním vzdoru voči vonkajšiemu svetu. Má potrebu autority a referenčného vzoru otca, ktorého vnútorne neodmieta, hoci v minulosti ho svojím správaním sklamal, a ktorý sa mu snaží spôsobom svojej osobnosti vlastným priblížiť. Domnieva sa, že negatívnym vplyvom na zdravý vývoj dieťaťa by bolo ponechanie maloletého výlučne v starostlivosti matky bez kontaktu s otcom a širšou rodinou, napríklad starou matkou. Znalkyňa odporučila stretávanie prvý týždeň v mesiaci počas voľného popoludnia v škole od 14.30 h. do 17.30 h., ako aj každý tretí víkend v sobotu od 12.00 h. do nedele do 17.00 h., pričom prítomnosť starej matky nie je nevyhnutá. Výchovný vzor otca je pre ďalší vývin dieťaťa rovnako nevyhnutný ako vzor matky. Pravidelným stykom s otcom možno predpokladať postupné obnovenie a uzdravenie ich vzájomného vzťahu. Odmietanie otca maloletým je s vysokou pravdepodobnosťou výsledkom dlhodobého partnerského konfliktu a neschopnosťou otca vyrovnáť sa s rozchodom, riešením ktorého bol a je súčasťou. V súčasnosti obaja rodičia vnímajú situáciu pokojnejšie, otec ju do istej miery akceptuje a postupne sa zameriava na rozvíjanie rodičovského vzťahu k synovi.

1.5 Okresný súd konštatoval aj, že otec bol uznaný vinným zo zločinu vydierania rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 1T/166/2015-325 zo dňa 09.03.2016, ktorým bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorý bol podmienene odložený na päť rokov. Trestný súd súčasne otcovi uložil povinnosť, spočívajúcu v probačnom dohľade nad jeho správaním v skúšobnej dobe v trvaní päť rokov a aj podrobiť sa v skúšobnej dobe psychoterapii alebo zúčastniť sa na psychologickom poradenstve; uložil mu aj trest prepadnutia veci - samonabíjacej pištole.

1.6 Okresný súd uzavrel, že na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že styk otca s maloletým bol naposledy upravený v roku 2016 v rozsahu každej prvej stredy v kalendárnom mesiaci od 14.30h. do 17.30h., ako aj každú tretiu sobotu v kalendárnom mesiaci od 14.00h. do 18.00h.. Takto upravený styk sa v súčasnej dobe nerealizuje, pretože po vzájomnej dohode, s prihliadnutím na to, že maloletý sa počas týždňa musel pripravovať na vyučovanie, čo aj sám potvrdil, styk sa začal realizovať na základe mimosúdnej dohody každú tretiu sobotu od 12.00h. do 19.00h. bez prítomnosti starej matky ako kompenzácia za stredy. Maloletý tvrdí, že k otcovi nechce častejšie chodiť, pretože sa u neho necíti dobre. Súd pri rozhodovaní o úprave styku akceptoval názor maloletého a vychádzal aj zo záverov znaleckého posudku, v ktorom znalkyňa uviedla, že je vhodné, aby sa maloletý stretával so svojím otcom, a to prvý týždeň v mesiaci počas voľného popoludnia po škole v čase od 14.30h. do 17.30h., ako aj každý tretí víkend v mesiaci od soboty od 12.00h. do nedele do 17.00h., pričom prítomnosť starej matky dieťaťa nie je nevyhnutná. Pravidelný styk otca s maloletým je nevyhnutný, vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu, ako vzor matky. Len tak možno predpokladať postupné obnovenie a ozdravenie vzájomného vzťahu otca s dieťaťom; odmietanie otca maloletým môže prameniť zo skúseností s otcom z minulosti. Je na rodičoch, aby obnovili vzájomnú komunikáciu ohľadom maloletého, aby sa v budúcnosti zabránilo konfliktným situáciám.

1.7 Okresný súd konštatoval, že nemožno vylúčiť, že po obnovení vzťahov medzi otcom a maloletým dôjde aj k rozšírenej úprave styku na základe vôle maloletého, pričom matka v rámci konania deklarovala, že synovi v styku s otcom nebráni a brániť do budúca ani nebude. Preto okresný súd, rešpektujúc vôľu maloletého, s prihliadnutím na jeho vek a plnenie školských povinností upravil styk otca s maloletým v rozsahu každej tretej soboty v mesiaci v čase od 12.00h. do 19.00h. bez prítomnosti tretej

osoby s tým, že otec si maloletého v stanovený deň a hodinu prevezme pred bytom matky a tam ho aj odovzdá a v prevyšujúcej časti návrh otca zamietol. Maloletý v súčasnosti odmieta tráviť s otcom dlhší čas, odmieta u neho spať.

1.8 Od posledného rozhodnutia o úprave styku nedošlo ku takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala upraviť styk vo väčšom rozsahu, ako sa realizuje na základe mimosúdnej dohody podľa návrhu otca a postoj maloletého voči otcovi sa zatiaľ výrazne nezmenil. Pokiaľ by maloletý mal záujem stretnúť sa s otcom aj nad rámec súdneho rozhodnutia, matka deklarovala, že v tomto mu brániť nebude.

1.9 Otec žiadal, aby súd nariadil povinnosť matke s maloletým sa podrobiť psychologickej terapii za prítomnosti otca v dôsledku silno rozvinutého syndrómu zavrnutého rodiča a matke podrobiť sa psychiatrickému vyšetreniu za jeho prítomnosti z dôvodu neustáleho chorobného klamania a osočovania otca maloletého, neschopnosti alebo úmyslu nekomunikovať s otcom maloletého a neustálych schválností voči nemu, súd aj v tejto časti návrh zamietol, lebo nezistil dôvody na jeho vyhovie.

1.10 Na žiadosť otca bola vypočutá na pojednávaní dňa 24.04.2018 znalkyňa, ktorá si za výsluch a účasť na pojednávaní vyúčtovala znalečné vo výške 40,50 Eur, ktoré jej boli vyplatené z prostriedkov štátu; preto potom okresný súd zaviazal otca na úhradu trov štátu vo výroku rozsudku.

1.11 O trovách konania okresný súd rozhodol v súlade s ustanovením §52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec. Navrhol, aby krajský súd „uznesenie okresného súdu z 21.01.2019 zrušil a styk otca a maloletého upravil tak, že maloletého zverí do striedavej starostlivosti otca v páryny kalendárny týždeň a matky v nepáryny kalendárny týždeň“, v čom nevidí žiadny problém, deti vo veku maloletého už bývajú na internátoch stredných škôl bez mamičky“.

2.1 Okresný súd absolútne ignoroval návrh otca, hlavne závažnosť v konaní matky a dôsledkov na maloletého. Z návrhu si sudkyňa vybrala len úpravu styku otca so synom, pritom bola povinná dôkladne a nezávisle prešetriť tvrdenie otca v návrhu, hlavne tzv. syndróm zavrnutého rodiča u syna N., ktorý je podrobne rozobratý odborníkmi v oblasti detskej psychológie. Ignorovala dlhodobé klamstvá a naschvály, ktoré pravdepodobne vyplývajú z psychickej traumy matky z detstva, o čom svedčí jej závažná rodinná anamnéza. Súd závažným spôsobom v danom rozhodovaní odignoroval medzinárodný dohovor o právach dieťaťa a ustanovenia §24, §25, §26 Zákona o rodine. Rodič, ktorý má zverené maloleté dieťa je povinný vytvárať priaznivé podmienky na styk dieťaťa s druhým rodičom a viesť ho ku správne vzťahu s týmto rodičom. Na túto skutočnosť okresný súd neprihliadal. Hoci nariadil znalecké dokazovanie, otázky položené súdnemu znalcovi nezodpovedali závažnosti problému, uvedeného v návrhu otca. Súdn znalecký posudok bol vyhotovený neodborne na základe subjektívneho pocitu znalkyne, pretože vôbec neprihliadala jednak na metodiku vypracovania jednotlivých psychotestov, čím došlo k ich nesprávne vyhodnoteniu a jednak aj na reálne skutočnosti, ktoré sa odohrali v súvislosti s daným návrhom, čím sa znalkyňa dopustila trestného činu nepravdivého súdn znaleckého posudku podľa §347 ods. 1 Trestného zákona. Svoje tvrdenia nevedela jasne a jednoznačne vysvetliť na druhom pojednávaní, kde na jeho žiadosť bola prizvaná ako svedok. V danej veci podal trestné oznámenie.

2.2 Poukázal na chronológiu konania v tejto veci, keď návrh na začatie konania bol podaný 26.07.2016, prvé pojednávanie bolo uskutočnené 23.01.2017, druhé pojednávanie dňa 24.04.2018, tretie 26.06.2018, odvolanie na krajský súd bolo podané 20.07.2018, krajský súd rozhodol 27.09.2018, uznesenie krajského súdu mu bolo doručené 06.11.2018, nové pojednávanie okresného súdu sa uskutočnilo dňa 21.01.2019 a na krajský súd bolo podané odvolanie 12.02.2019. Tieto fakty svedčia o tom, že súd tretí rok nie je schopný rozhodnúť podľa platného zákona Slovenskej republiky a Zákona o rodine, čím je poškodené hlavne maloleté dieťa a on ako otec je diskriminovaný. Tento problém sa ťahá už 8 rokov; od rozvodu 31.03.2011, kde styk otca s maloletým bol ponechaný na dohodu rodičov, pretože otec pracuje ako rušňovodič s nepravidelnou pracovnou dobou a pri tom táto dohoda od začiatku nefungovala pre naschvály zo strany matky.

2.3 Poukázal na ďalšiu chronológiu konaní o rozvodu pred Okresným súdom Zvolen. Má za to, že 8 - ročná snaha matky rozbiť vzťah otca a syna vyšla a štátni úradníci, kompetentní v danej veci, sa len nečinne prizierajú a je im absolútne ľahostajný osud maloletého dieťaťa.

2.4 Poukázal na ust. §26 Zákona o rodine, v súvislosti s ktorým mal okresný súd už 20.05.2014 upraviť styk s maloletým, pretože to bola jeho povinnosť, keďže dohoda rodičov nebola možná. Aj úrad práce, sociálnych vecí a rodiny ako kolízny opatrovník sa len nečinne prizeral a keď matka vzala návrh späť po inštruktáži sudkyňou, nebolo možné sa ani odvolať.

2.5 Poukázal na to, že okresný súd na treťom pojednávaní nevysvetlil, odkiaľ na prvom pojednávaní bola prečítaná osočujúca správa z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, keď táto nie je v súdnom spise. Otec napísal sťažnosť na úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, odkiaľ mu prišla odpoveď, že taká správa sa v spise nenachádza. Následne si vyžiadal súdny spis a tam je založená úplne iná správa z úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

2.6 Poukázal na nesprávne vyhotovený písomný rozsudok Okresného súdu Zvolen sp.zn. 1T 166/2015, pretože danú vec riešil Krajský súd Banská Bystrica pod sp.zn. 2To 53/2016.

2.7 Poukázal na to, že nedostal priestor vyjadriť sa k synovej Erikovej výpovedi pred súdom.

2.8 Namietal aj proti rozhodnutiu súdu o povinnosti platiť znalečné vo výške 40,50 Eur súdnej znalkyni za svedeckú výpoveď na pojednávaní 24.04.2018, ktoré je povinný zaplatiť len on sám v plnej výške, pretože súdny znalec je povinný zúčastniť sa konania a vysvetliť alebo doplniť svoj posudok. Preto by sa znalečné malo deliť medzi obidve strany konania.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že odvolanie otca berie na vedomie. Ak odvolací súd bude mať preukázané, že v rozsudku súdu prvej inštancie nastali pochybenia, odporučil rozsudok okresného súdu upraviť tak, aby to bolo v prvom rade v záujme maloletého. Úrad pri všetkých úkonoch v súvislosti s konaniami vo veci starostlivosti maloletého vždy postupoval v zmysle zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a Zákona o rodine a realizoval svoje opatrenia v záujme maloletého dieťaťa.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca vyjadrila svoj nesúhlas s odvolaním. Otec dieťaťa mal dostatočný priestor na vyjadrenia k svojmu návrhu na zmenu úpravy styku so synom na všetkých štyroch pojednávaní. Na pojednávaní sa správal však nedisciplinovane a útočne, opakovane riešil najmä osobu sudkyne, ktorú neustále upozorňoval, aby rozhodovala v súlade so Zákonom o rodine a pod. Otec v odvolaní uvádza závažné nepravdy, keď poukazuje na klamstvá a naschvály zo strany matky, pretože ona mu vždy vychádzala v ústrety a umožňovala stretávanie so synom podľa možnosti v takmer všetkých navrhovaných termínoch v období, keď bolo jeho stretávanie so synom ponechané na dohodu rodičov. Avšak otec dieťaťa si predstavoval dohodu tak, že so všetkým, čo on navrhne, matka musí súhlasiť a mnohokrát syna odovzdal až o niekoľko hodín neskôr, pričom nebol ochotný ho priniesť domov, musela si ho vždy ona prísť k nemu vyzdvihnúť. Ona nikdy netrpela psychickou traumou z detstva, keď jej ako 20 - ročnej zomrel otec a má veľmi dobrý vzťah s matkou aj bratom a nepotrebovala v tomto smere odbornú pomoc. V súčasnosti je vydatá a spolu s manželom G.. U. I. okrem maloletého syna B. vychovávajú aj ich spoločného syna T., ktorý má 2,5 roka.

4.1 Otec maloletého dieťaťa však neuviedol, že práve on sám je psychiatrický pacient, keď od roku 1993 užíva medikamentóznou liečbu, liečil sa aj pobytovou formou v psychiatrickej nemocnici a v súčasnosti sa lieči ambulantne. Ku koncu manželstva bola otcovi psychiatrom stanovená ďalšia diagnóza tzv. patologické nakupovanie s odporúčaným liečením pobytovou formou. Nekontrolované nakupovanie súviselo s jeho nadmerným zadlžovaním, v dôsledku ktorého mal exekúcie a následne bol vystáňovaný z bytu. V súčasnosti žije v podnájme a svoju finančnú situáciu riešil vyhlásením osobného bankrotu. V súvislosti s touto patológiou si prestal plniť aj svoju vyživovaciu povinnosť, čo matka riešila súdnou cestou. Svoj dlh na výživnom otec uhradil až prostredníctvom exekútora a touto formou si aj v súčasnosti plní svoju vyživovaciu povinnosť na syna.

4.2 V súvislosti s upozornením otca, že sudkyňa odignorovala medzinárodný dohovor o právach dieťaťa a tiež Zákon o rodine ako aj o povinnosti matky vytvárať priaznivé podmienky na styk dieťaťa s druhým

rodičom, uviedla, že vždy sa snažila o vytváranie priaznivých podmienok a viedla syna k správne mu vzťahu k otcovi. V prípade, že otec dieťaťa žiadal v minulosti náhradný termín stretnutia so synom, čo sa uskutočnilo približne v polovici prípadov, jeho žiadosti vyhovel. Taktiež sa syn s otcom stretával v prípade rodinných návštev (u starých rodičov) nad rámec upraveného styku, čo vždy ona podporovala. Nikdy nebránila tomu, aby syn trávil s otcom čas, dokonca, ak by ho v mnohých prípadoch neusmernila, k otcovi by nešiel ani jedenkrát do mesiaca. Nie je však možné, aby to fungovalo, ak sám otec nevytvára vhodné podmienky, nepracuje na zveľaďovaní a upevňovaní vzťahu so svojim synom. Pri stretnutí s matkou dieťaťa aj v jeho prítomnosti bol mnohokrát agresívny, slovné a opakovane aj fyzicky útočil na jej súčasného manžela, pričom bol za vydieranie s použitím strelnej zbrane rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 1T 166/2015-325 uznaný za vinného a odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorý mu bol podmienene odložený s uložením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe päť rokov a zároveň mu bola uložená povinnosť podrobiť sa psychoterapii. Počas uplynulých rokov ako aj v súčasnosti rieši so synom jeho matku, maloletý je z celej situácie unavený, znechutený a za svojho otca sa hanbí.

4.3 Otec poukazuje v odvolaní na neodbornosť súdnoznaleckého posudku; psychologička sa na jeho žiadosť osobne zúčastnila druhého pojednávania, na ktorom podrobne odpovedala na jeho otázky; otec prezentoval nespokojnosť s vysvetlením, pričom jeho prejavy mali útočný charakter voči nej. Psychologické vyšetrenia boli znalkyňou vykonané z pohľadu matky v dostatočnom časovom rozsahu s použitím metód uvedených v znaleckom posudku.

4.4 Otec žiada upraviť styk tak, že maloletý bude v striedavej starostlivosti, pritom syn mu opakovane povedal, že sa s ním nechce stretávať viac, ako jeden deň v mesiaci. Syn má 15 rokov, je takmer samostatný, cíti sa spokojný vo svojej novej rodine, je však dlhodobo sklamaný zo správania svojho otca, ktorý neustále s ním rieši svoju frustráciu z rozvedeného manželstva, ako aj neprijatie novej rodinnej situácie svojej exmanželky, osočuje pred maloletým dieťaťom matku aj súčasného manžela matky, obviňuje zo svojej situácie aj ďalších zainteresovaných (kolízneho opatrovníka, psychológov, súd), avšak nie je schopný sebareflexie, nepracuje na vzťahu so synom.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu ustanovenia §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania podľa §385 zákona č.160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj „C.s.p.“) a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v zmysle §387 ods. 1,2 C.s.p. vo výrokoch I.-V. ako vecne a právne správne potvrdil; vo výroku VI. rozsudok zrušil.

6. Podľa §387 ods. 1,2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa §389 ods.1 písm. d/ C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

7. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie otca maloletého dieťaťa (okrem výroku VI.) nie je dôvodné. Krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci rozsiahle dokazovanie, úplne zistil skutočný stav veci a z tohto vyvodil aj správny právny záver. Rozhodnutie súdu bolo podložené náležitým preskúmaním rodinných a sociálnych pomerov účastníkov. Pri úprave styku súd vychádzal z výsluchu účastníkov, rodičov, kolízneho opatrovníka, listinných dokladov, zo znaleckého posudku a vyjadrenia maloletého dieťaťa.

8. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania v prejednávanej veci odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu vo výrokoch I.-V. za správne. So všetkými skutočnosťami, uvádzanými otcom v odvolaní, sa náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal už prvostupňový súd, ktorého rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky na zákonné rozhodnutie; dôsledne sa zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci vrátane tých, na ktoré poukázal v odvolaní otec. Styk, upravený okresným súdom, je vzhľadom na vzťah maloletého dieťaťa s otcom, dostatočný s prihliadnutím práve na skutočnosť, že matka nebráni styku otca v prípade jeho záujmu stretnúť sa s maloletým dieťaťom aj mimo súdneho rozhodnutia. Svedčí o tom aj tá skutočnosť, že styk otca s maloletým prebiehal už v minulosti na základe dohody rodičov, ktorou sa odklonili od rozsahu styku podľa

súdneho rozhodnutia. V budúcnosti však nie je vylúčené, že v prípade osvedčenia tohto modelu bude možné styk otca s maloletým dieťaťom nanovo upraviť, resp. ak rodičia budú schopní spolupracovať, k ďalšej úprave styku už súdne rozhodnutie potrebovať nebudú.

9. Krajský súd sa stotožňuje s obsahom úpravy styku, stanoveným okresným súdom, pretože nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť tohto rozhodnutia. Súd prvého stupňa venoval náležitú pozornosť zisteniu všetkých rozhodných skutočností, dôležitých pre súdne rozhodnutie, dostatočne zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil správne a v súlade so zákonom, keď rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokových napadnutého rozsudku. Tieto výroky prvostupňový súd aj adekvátne odôvodnil, s jeho dôvodmi sa v celom rozsahu odvolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach a právnych záveroch súdu prvého stupňa sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

10. Krajský súd zdôrazňuje, že model otca pri výchove maloletého dieťaťa je nenahraditeľný a aj prospešný; stotožnil sa aj s názorom okresného súdu, že otec má právo podieľať sa plnohodnotne na výchove maloletého, hoci už rodičia spolu nežijú. Pravidelný styk otca s maloletým je nevyhnutný, vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu, ako vzor matky. Len tak možno predpokladať postupné obnovenie a ozdravenie vzájomného vzťahu otca s dieťaťom.

11. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím dôvodom otca odvolací súd ešte považuje za potrebné uviesť, že súd musí vo všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a osobnostné predpoklady rodičov na zabezpečenie starostlivosti dieťaťa a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a teda aj o úprave styku, vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa a tretích osôb, z ktorých správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia čerpajú súdy podklad pre svoje rozhodnutie alebo rozhodnutie o schválení dohody rodičov. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, napríklad znalcom z odboru klinickej psychológie detí, ktoré by však malo byť výnimočné a len krajnou možnosťou, keďže vo väčšine prípadov negatívne vplýva na maloleté dieťa. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie, keď v jeho záujme je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerance a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

12. Pre úplnosť krajský súd uvádza, že v odvolaní otec navrhol, aby krajský súd „uznesenie okresného súdu z 21.01.2019 zrušil a styk otca a maloletého upravil tak, že maloletého zverí do striedavej starostlivosti otca v párny kalendárny týždeň a matky v nepárny kalendárny týždeň“. Otec žiadne ďalšie skutočnosti v tomto smere neuviedol, len doplnil, že „v tom nevidí žiadny problém, deti vo veku maloletého už bývajú na internátoch stredných škôl bez mamičky“. Z obsahu odvolania, ale ani z obsahu celého spisu, z ktorého krajský súd pri posudzovaní veci vychádzal, nevyplýva, žeby otec prejavil záujem o striedavú starostlivosť; v spise sa nenachádzajú žiadne listiny, ktoré by potvrdzovali vyjadrenia otca v odvolaní. Predmetom konania je práve na návrh otca úprava styku otca s maloletým dieťaťom, právoplatne zvereného matke. Do tejto skupiny konaní (podľa Civilného mimosporového poriadku) patria konania o styku rodiča s dieťaťom (§25, §36, §45, §50 ods.5 Zákona o rodine), konania o obmedzení styku alebo úplnom zákaze styku s dieťaťom (§25 ods.3 Zákona o rodine), prípadne o zmene už upraveného styku, ak sa zmenia okolnosti. O striedavej starostlivosti možno rozhodovať v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, avšak konanie o úprave styku, ktoré práve otec (ako navrhovateľ) urobil predmetom konania, s takýmto konaním nesúvisí (ak ho predmetom konania neurobí jeden z rodičov alebo ak nevyplynie z kontextu návrhu na začatie konania). Nadväzujúc na vykonané dokazovanie v tejto veci, vrátane znaleckého posudku, konajúc o návrhu otca, odvolací súd uzatvára, že odvolanie je ohľadom výrokov I.-V. nedôvodné.

13. Ani námietka otca ohľadom trestného konania nie je spôsobilá zvrátiť rozhodnutie okresného súdu; je zrejmé, že okresný súd v trestnom konaní rozhodol o vine otca (č.k. 1T 166/2015-325 z 09.03.2016) a následne rozhodoval krajský súd (sp.zn. 2To/53/2016 z 22.09.2016), ktorý odvolanie otca zamietol.

14. Vo vzťahu k odvolacej námietke o uložení povinnosti otcovi zaplatiť trovy štátu, spočívajúce v znalečnom, krajský súd musí konštatovať, že táto odvolacia námietka je dôvodná; okresný súd v tomto výroku nerozhodol správne. V zmysle §389 ods.1 písm. d/ C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

14.1 Právna úprava v Občianskom súdnom poriadku ukladala súdu povinnosť rozhodnúť o náhrade trov konania na návrh a to spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; účastník, ktorému sa prisudzovala náhrada trov konania, bol povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia (§151 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ďalej v texte aj „O.s.p.“). Podľa §151 ods. 6 O.s.p. o trovách štátu súd rozhodol aj bez návrhu; pokiaľ súd nerozhodol v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, mohol účastník do 15 dní od doručenia rozsudku navrhnuť jeho doplnenie. Súd mohol rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť podľa §166 ods. 1 O.s.p. aj bez návrhu. O náhrade trov štátu, pokiaľ mu nejaké vznikli, súd rozhodoval podľa §148 ods.1 O.s.p..

14.2 Procesná právna úprava podľa Civilného sporového poriadku zmenila zákonnú úpravu o trovách konania; ustanovenie §148 O.s.p. v Civilnom sporovom poriadku (ani v Civilnom mimosporovom poriadku) nemá ekvivalent.

14.3 Okresný súd rozhodoval za účinnosti Civilného sporového poriadku; odvolací súd nemal inú možnosť, ako rozhodnutie okresného súdu vo výroku o trovách štátu, spočívajúcich v znalečnom, napadnuté odvolaním otca, podľa §389 ods.1 písm. d/ C.s.p. zrušiť.

15. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie rozhodol správne, preto rozsudok (okrem výroku o trovách štátu) potvrdil, a to aj vo výroku o trovách konania, osobitne odvolaním nenapadnutým, ale výrokom súvisiacim.

16. O trovách odvolacieho konania krajský súd rozhodol v zmysle §52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu právo.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor

môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).